

tak učinil, nemá dostatečné opory ve skutkových zjištěních prvního soudce, naopak z nich je zřejmo, že příkaz žalobcem firmě M. S. jest výrokem právního stanoviska, jež žalobce zaujal již v dopisu ze dne 29. září 1921, tedy asi 3 měsíce před podáním žaloby. Za tohoto stavu věci není potřebí zabývat se ostatními právními otázkami, které řeší žalobce v dovolacím rekursu, zejména otázkou, zda předpokládá § 99 j. n. jmění nezávislé na sporném nároku čili nic. K námitce žalovaného, že firma M. S. má své sídlo v Praze, nelze hleděti, jelikož novoty v opravném řízení jsou nepřípustny a žalovaný nevznnesl této námitky v první stolici, nýbrž teprve v rekursu do usnesení prvního soudce.

Čís. 3746.

Nároku pozůstalé vdovy na vrácení věna není na závalu ani, že věno bylo manželovi zřízeno a vyplaceno, aniž o tom pořízen notářský spis, ani že přijetí věna není dotvrzeno notářským spisem. Důkaz o přijetí věna lze jednati i jiným způsobem, nanejvýš výsledkem osob převědných.

(Rozh. ze dne 23. dubna 1924, R I 290/24.)

Návrh pozůstalé manželky na vydání věna z manželovy pozůstalosti byl o b ě m a n i ž š í m i s o u d y zamítnut. N e j v y š š í s o u d zrušil usnesení obou nižších soudů a vrátil věc prvnímu soudu, by o návrhu, nehledě k zamítacímu důvodu, znovu jednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Podle názoru nižších soudů není nárok stěžovatelky na vrácení věna z pozůstalostního jmění jejího manžela a na zařazení tohoto jejího nároku mezi pozůstalostní dluhy proto opodstatněn, že nebyla o věně zřízena smlouva ve formě notářského spisu, jak jest stanoveno v §u 1 zák. ze dne 25. července 1871, čís. 76 ř. zák., a že také potvrzení o přijetí věna, nemajíc formy, k platnosti jeho uvedeným zákonem požadované, jest neplatné. Toto stanovisko nižších soudů nelze sdíleti, protože se zakládá na nesprávném použití onoho zákona a odporuje, pokud jde o neuznání nároku na vrácení věna a zařazení nároku toho mezi pozůstalostní dluhy, ustanovení §u 1229 obč. zák. Otázka platnosti zřízení věna pro nedostatek předepsané formy notářského spisu (§ 7 zákona) přišla by v úvahu, kdyby se jednalo o splnění manželské smlouvy o věno nebo kdyby šlo o uplatnění práv ze zřízení věna proti osobám třetím, na jejich ochranu před manželskými smlouvami na oko onen zákon zvlášť pomýšlel. Avšak o to zde nejde. Bylo-li, jak tvrdí stěžovatelka, věno zřízeno bez zachování předepsané formy a věno manžel obdržel, nemohlo zřízené věno za trvání manželství vzhledem k ustanovení §u 1432 obč. zák. ovšem býti zpět požadováno, ale smrtí manželovou, kdy přestal důvod, podržeti si věno, pro manžela po případě pro jeho pozůstalost, nastala povinnost, věno pozůstalé manželce vrátiti. Tak

výslovně stanoví § 1229 obč. zák. a to bez ohledu, zdali věno zřízeno bylo manželkou samou či povinnou k tomu osobou třetí. Okolnost, že o přijetí věna nebyl sepsán notářský spis, nýbrž jen soukromá listina, nároku vdovy na vrácení věna nevadí, jen když přijetí věna bude jinak na př. seznáním přezvědných osob prokázáno. Dotyčný důkaz jiným způsobem než notářským spisem, vyjmouc v úpadkovém řízení (§ 55 k. ř.), zákonem ze dne 25. července 1871, čís. 76 ř. zák. není vyloučen; dle tohoto zákona nemají jen listinná potvrzení o přijetí věna bez notářského spisu platnosti a tudíž ani důkazní moci. Z toho, co řečeno, plyne, že, pokud nárok stěžovatelky na vrácení věna a zařadění tohoto nároku mezi pozustalostní dluhy byl ze shora uvedených důvodů zamítnut, nestalo se tak po právu a bude nyní třeba zkoumati, zdali zřízení a přijetí věna jest, nehledíc k tomu, že mezi účastníky o tom není sporu, i jinak, totiž seznáním přezvědných osob prokázáno a dle toho bude pak rozhodnouti o oprávněnosti nároku na vrácení věna a po dalším případném šetření (§ 185 nesp. pat.) o návrhu na odevzdání pozůstalosti jure crediti.

Čís. 3747.

Dvorský dekret z 16. srpna 1841, čís. 555 sb. z. s. vztahuje se pouze na státní úředníky ve službách veřejných, nikoliv na úředníky státu ve službách soukromých (úředníky smluvní).

(Rozh. ze dne 23. dubna 1924, R I 292/24.)

Vojenský erár domáhal se na účetním vojenské státní továrny na létadla náhrady škody, již žalovaný zavinil u výkonu své úřední činnosti ve státní vojenské továrně svou nedbalostí, vydav nesprávný poukaz k výplatě peněz. Procesní soud první stolice uznal dle žaloby. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek i s předchozím řízením a odmítl žalobu. Důvody: Jde tu o nárok odvozovaný nikoli z nedovoleného činu, nýbrž z nesprávného výkonu služebních povinností. Řešení takovýchto sporů jest však dle dvorského dekretu ze dne 16. srpna 1841, č. 555 sb. z. s. vyhrazeno řízení správnímu, a jest tudíž pro nároky takové dle §u 1 j. n. pořad práva vyloučen. Byla proto dle §u 42 j. n. žaloba pro nepřipustnost pořadu práva z moci úřední odmítnuta a dosavadní řízení pro zmatečnost zrušeno (§ 477 čís. 6 c. ř. s. a § 478 odstavec první c. ř. s.).

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a uložil odvolacímu soudu, by o odvolání znovu rozhodl.

Důvody:

Dvorský dekret ze dne 16. srpna 1841 čís. 555 sb. z. s. vztahuje se pouze na veřejnoprávní poměr státních úředníků ke státu, a naopak, nikoli na poměr osob, které jsou sice ve službách státu, ale nikoli ve službách veřejných, nýbrž pouze soukromých, v soukromých státních